

STAR-model Interdisciplinair Samenwerken

Praatkaart voor het versterken
van de samenwerking Primair
Onderwijs met de ketenpartners
en anderen belanghebbenden

**Praatkaart Primair Onderwijs
Evidence informed STAR-model ©**

Angèle van der Star MEL MEd

Dat samenwerken nog niet zo vanzelfsprekend is, is in de praktijk gebleken. Organisatie overstijgend samenwerken met alle partners en belangstellenden in de keten van onderwijs, opvang en 'zorg' is vooral een kwestie van doen.

Toch blijkt dat een handvat om het gesprek aan te gaan met elkaar een veilige eerste stap kan zijn. Deze praatkaart is daarbij praktisch gebleken.

De focus ligt bij het STAR-model en de praatkaarten op de interprofessionele samenwerking. De ouders als waardevol en pedagogisch partner zijn in de praatkaarten buiten beschouwing gelaten.

Een handvat voor de dialoog over Interdisciplinair Samenwerken.

De praatkaart op basis van het STAR-model kan ingezet worden om het gesprek in het Primair Onderwijs, Speciaal (Basis en Voortgezet) Onderwijs en Voortgezet Onderwijs, de voor en naschoolse instellingen (kinderopvang) en de Jeugd(Gezondheids)zorg te vereenvoudigen om zo het interdisciplinair samenwerken met de ketenpartners en andere belanghebbenden een impuls te geven.

Daarnaast is de praatkaart inzetbaar als nulmeting, om knelpunten in de samenwerking vooral bottum-up zichtbaar en bespreekbaar te maken, om de doorgaande lijn in interdisciplinair samenwerken en/of om de huidige situatie te bespreken en in het kader van een evaluatie. Bij nieuwe medewerkers kan de kaart als handvat dienen maar ook als de interdisciplinaire samenwerking opnieuw beschouwd moet worden kan een dialoog nuttig zijn.

- Het zichtbaar maken waar de eigen organisatie staat in de samenwerking of als nulmeting;
- Het bespreekbaar maken van knelpunten in de samenwerking;
- Het niveau bepalen van de (gewenste) samenwerking;
- Het delen van de doorgaande lijn en het beleid in de samenwerking, bijvoorbeeld bij nieuwe medewerkers;
- Het waarborgen van de samenwerking met de ketenpartners en andere belanghebbenden.

Toepassing

De kaart bestaat uit vijf indicatoren: de (samenwerking)visie, de strategische en operationele doelen, de structuur, de communicatie en de cultuur van de eigen organisatie in de samenwerking. Deze zijn beschreven vanuit stellingen.

1. Deze stellingen worden door de individuele medewerker ingevuld (30 minuten). Bij sommige 'denkzinnen' / stellingen is extra informatie (i) toegevoegd om iets te verduidelijken.
2. Vervolgens wordt het gezamenlijk resultaat in de eigen organisatie besproken.
3. Deze resultaten zijn het uitgangspunt om met elkaar in dialoog te gaan over de samenwerkingswensen en de gewenste stappen met ketenpartners en andere belanghebbenden. Dit aansluitend bij de eigen huidige situatie, de visie, de organisatieomgeving en de leerling-populatie. Uitgangspunt is dat iedere organisatie uniek is en dat er daarmee geen blauwdruk is voor de beoogde samenwerking(svorm).
4. De organisatie overstijgende dialoog aan gaan met ketenpartners en anderen.

Praatkaart invullen:

Het STAR-model heeft 5 indicatoren van samenwerking met meerdere stellingen per indicator. Iedere stelling heeft drie antwoordmogelijkheden:

Antwoord 1: "Ja, dat doen wij zo."

Antwoord 2: "Nee, dat doen we niet zo."

Antwoord 3: "Geen idee. Is me onbekend."

Praatkaart gezamenlijk resultaat bespreken:

Antwoord 1: Als allen 'ja' in hebben gevuld, zijn zij het eens en is het geen team bespreekpunt. Er zijn situaties waarbij het bespreken wel van belang zou kunnen zijn.

Antwoord 2: Als meerdere collega's 'nee' ingevuld hebben dan is dit een punt dat we in teamverband willen bespreken. De gedachte hierbij is, "Is dit een nee en iets dat we wel willen?" of "Is dit een nee en iets dat we niet willen?"

Antwoord 3: Als meerdere collega's 'geen idee' hebben ingevuld dan is dit een punt dat we in teamverband willen bespreken ter verheldering of wellicht vanwege andere redenen.

De indicatoren 'Interdisciplinair Samenwerken met ketenpartners' <i>De samenwerking met de andere ketenpartners is gewaarborgd</i>	
1	Onze school heeft een pedagogische en onderwijsinhoudelijke visie op Interdisciplinair Samenwerken met de ketenpartners.
2	Onze school heeft een visie op Interdisciplinair Samenwerken die leidt tot strategische en operationele doelen .
3	Onze school heeft een professionele structuur gericht op het verwezenlijken van Interdisciplinair Samenwerken.
4	De communicatie op onze school is gericht op het verwezenlijken van Interdisciplinair Samenwerken.
5	Onze school heeft een professionele cultuur welke aansluit bij Interdisciplinair Samenwerken.

INDICATOR 1

Onze school heeft een pedagogische en onderwijsinhoudelijke **visie** op Interdisciplinair Samenwerken met de ketenpartners.

Nr	KERNKWALITEIT	1	2	3
1.1	Op onze school kennen we onze ketenpartners . <i>i = ketenpartners zijn de medewerkers van de voorschoolse instellingen (peuterspeelzaal, kinderopvang), de tussen- en naschoolse opvang, leraren in het Voortgezet Onderwijs en Speciaal (Basis en Voortgezet) Onderwijs.</i>			
1.2	Op onze school kennen we onze andere belanghebbende samenwerkingspartners. <i>i = bij belanghebbenden kan gedacht worden aan sportverenigingen, de bibliotheek, culturele instellingen, dorpsbelang, jeugdzorg, wijkteams, wijkpolitie en de gemeente.</i>			
1.3	Op onze school is de visie op Interdisciplinair Samenwerken met het team geformuleerd en vastgelegd . <i>i = zichtbaar beschreven in de schoolgids, de website, flyers en in het schoolplan.</i>			
1.4	Op onze school hebben we het onderwijsconcept en de profielingsaspecten in onze visie op samenwerken geïntegreerd. <i>i = Bij onderwijsconcept kan gedacht worden aan bijvoorbeeld werken vanuit Daltonconcepten, Montessori kenmerken, Jenaplan gedachte, Meervoudige Intelligentie.</i> <i>i = Bij profielingsaspecten kan gedacht worden aan bijvoorbeeld Vroeg Vreemde Talenonderwijs, Internationalisering, Natuurtechniek profieling, Talentontwikkeling.</i>			
1.5	Op onze school hebben we een ambitieniveau geformuleerd. <i>i = Ambitieniveau 1 'back-to back'(beginnende samenwerking), 2 'face to face, 3 'hand in hand', 4 'cheek to cheek' (intensieve samenwerking) of 5 'all in one'.</i>			
1.6	Het ambitieniveau sluit aan bij de sociale omgeving, de schoolcultuur, schoolstructuur en de pedagogisch en onderwijsinhoudelijke visie . <i>i = De sociale omgeving bestaat o.a. uit de schoolomgeving, de leerling- en ouderpopulatie en concurrerende scholen.</i> <i>i = De schoolcultuur bestaat o.a. uit de eigen teamdynamiek en verschillen, de normen en waarden, de ongeschreven regels en werkwijzen.</i> <i>i = De schoolstructuur bestaat o.a. afspraken, regels, protocollen en organisatiewijze.</i>			
1.7	Op onze school is dit ambitieniveau een gedeelde visie met de ketenpartners en andere belanghebbenden. <i>i = De visie is in overleg afgestemd met de medewerkers in peuterspeelzaal, Tussenschoolse opvang en kinderopvang en leraren in het Voortgezet Onderwijs en Speciaal (Basis en Voortgezet) Onderwijs.</i>			

INDICATOR 2

De school heeft een visie op Interdisciplinair Samenwerken welke leidt tot **strategische en operationele doelen**.

Nr	KERNKWALITEIT	1	2	3
2.1	Op onze school zijn er gezamenlijk SMART geformuleerde stappen bedacht om het ambitieniveau van onze onderwijsinhoudelijke leerlijn te bereiken. <i>i = SMART houdt in dat het ambitieniveau haalbaar is: Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden</i>			
2.2	Op onze school hebben we vaste overlegmomenten met onze ketenpartners afgesproken over de visie op de gezamenlijke onderwijsinhoudelijke leer-ontwikkelingslijn voor 2-12 jarigen.			
2.3	Op onze school zijn er gezamenlijk SMART geformuleerde stappen bedacht om het ambitieniveau van onze pedagogische ontwikkelingslijn te bereiken. <i>i = SMART houdt in dat het ambitieniveau haalbaar is: Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden</i>			
2.4	Op onze school hebben we vaste overlegmomenten met onze ketenpartners afgesproken over een pedagogische ontwikkelingslijn voor 0-4, 4-12 en 12-18 jarigen.			
2.5	Op onze school zijn er gezamenlijk SMART geformuleerde stappen bedacht om het ambitieniveau van het gezamenlijk gebruik van ruimte, materialen en middelen te bereiken.			
2.6	Op onze school hebben we vaste overlegmomenten met onze ketenpartners afgesproken over het gezamenlijk gebruik van ruimte, materialen en middelen .			
2.7	Op onze school zijn de SMART geformuleerde stappen opgenomen in het schooljaarplan .			
2.6	Op onze school hebben we jaarlijks overleg met onze ketenpartners waarin we onze interdisciplinaire samenwerking kritisch beschouwen . <i>i = Kritisch beschouwen is het evalueren en bijstellen van de interdisciplinaire samenwerking</i>			
2.7	Op onze school zijn de resultaten van de interdisciplinaire samenwerking opgenomen in een jaarverslag . <i>i = De resultaten zijn de ontwikkelingen en effecten van interdisciplinaire samenwerking.</i>			

INDICATOR 3

De school heeft een **professionele structuur** gericht op het verwezenlijken van Interdisciplinair Samenwerken.

Nr	KERNKWALITEIT	1	2	3
3.1	Op onze school zijn we bekend met de verschillende organisatiestructuren , dat wil zeggen zowel de van ons en die van onze ketenpartners. <i>i = Met organisatiestructuur wordt bedoeld wie welke taken en verantwoordelijkheden draagt.</i>			
3.2	Onze school heeft met de ketenpartners de leermethoden voor 4-12 jarigen op elkaar afgestemd. <i>i = leermethoden op het gebied van sociale vaardigheden, taal en rekenen.</i>			
3.3	De school heeft met de ketenpartners een op elkaar afgestemd systeem voor het volgen van de prestaties en ontwikkelingen van de leerlingen . <i>i = Op elkaar afgestemde leerlingvolgsystemen of toetsen, zoals LOVS van CITO of ParmasSys, of toetsen als ZIEN, Viseon, Scoll</i>			
3.4	Op onze school vindt er altijd een warme leerling-overdacht plaats met de ketenpartner (voorschools / peuterspeelzaal en Voortgezet Onderwijs en Speciaal (Basis en Voortgezet) Onderwijs) wanneer het een leerling betreft met een speciale ontwikkelingsbehoefte. <i>i = warme overdracht is een gesprek over de ontwikkelbehoefte van het betreffende leerling tussen ouders, ketenpartner en de school. Het gesprek kan ook met toestemming van ouders plaatsvinden tussen de ketenpartner en de school.</i>			
3.5	-			

3.6	Op onze school hebben de leerkrachten van groep 1-2 vaste overlegmomenten met de pedagogisch medewerkers van peuterspeelzaal om afstemming te bevorderen. <i>i = de overlegmomenten zijn opgenomen in de jaarplanning</i>			
3.7	Op onze school is er één persoon aanspreekpunt voor de medewerkers van school en ketenpartners. <i>i = Dit kan zijn: de schooldirecteur of bijvoorbeeld de intern begeleider of de brede school coördinator.</i>			
3.8	Op onze school is er één integraal leidinggevende voor de medewerkers van school en ketenpartners. <i>i = Hiermee wordt bedoeld één leidinggevende voor school, peuterspeelzaal, Tussenschoolse opvang en kinderopvang die inhoudelijk, pedagogisch en financieel eindverantwoordelijk is.</i>			
3.9	Op onze school zijn de gedragsregels voor leerlingen hetzelfde als de regels voor leerlingen bij onze ketenpartners. <i>i = Gedragsregels in school en op het plein.</i>			
3.10	Op onze school werken we samen in vieringen zoals Kerst en Sinterklaas, Pasen en Koningsdag met onze interdisciplinaire samenwerkingspartners.			
3.11	Op onze school maken we gebruik van de kennis en expertise van onze ketenpartners. <i>i = bijvoorbeeld sport, cultuur, muziek</i>			
3.12	Op onze school volgen we samen met onze ketenpartners scholing die bijdraagt aan de pedagogische en inhoudelijke ontwikkelingslijn.			
3.13	Op onze school is er één 'sociale veiligheidscoördinator' voor ons en de ketenpartners. <i>i = M.i.v. 1 aug. 2015 is scholen verplicht gesteld om een sociale veiligheidscoördinator aan te stellen en de sociale veiligheid van leerlingen en medewerkers te ondersteunen en coördineren.</i>			
3.14	Op onze school is er één vertrouwenspersoon voor ons en de ketenpartners. <i>i = Een vertrouwenspersoon zorgt voor begeleiding van de klager, gericht op het oplossen van de klacht.</i>			
3.15	Op onze school zijn we bekend met de bevoegdheden en verantwoordelijkheden in de samenwerking met onze ketenpartners. <i>i = Denk hierbij aan overdacht van informatie bij een leerling incident of weten welk materiaal geleend of gedeeld kan worden.</i>			
3.16	Op onze school houden we rekening met de verschillen in wet- regelgeving van school en die van onze ketenpartners (Voortgezet Onderwijs en Speciaal Onderwijs, kinderopvang en peuterspeelzaal) die voor ons van belang zijn in de interdisciplinaire samenwerking. <i>i = Bij Wet- en regelgeving wordt bedoeld de kaders en afspraken uit de Cao PO en Cao Kinderopvang en Welzijn, zoals de verschillende arbeidstijden, voorbereidingstijd, vergadertijd.</i>			

INDICATOR 4

De **communicatie** op de school is gericht op het verwezenlijken van Interdisciplinair Samenwerken.

Nr	KERNKWALITEIT	1	2	3
4.1	Op onze school communiceren we transparant naar elkaar en met onze ketenpartners. <i>i = We communiceren op professionele wijze en zeggen wat we bedoelen waardoor we misverstanden voorkomen.</i>			
4.2	Op onze school zijn omgangsnormen in de mondelinge communicatie vanzelfsprekend. <i>i = Op onze school communiceren we 'met elkaar' in plaats van 'over elkaar'.</i>			
4.3	Op onze school hebben we afspraken hoe om te gaan met onverwachte gesprekken van collega's en medewerkers van onze ketenpartners. <i>i = Met onverwachte gesprekken worden die gesprekken bedoeld waarbij iemand in de wandelgangen of op een ongelegen moment je aanspreekt of iets vraagt.</i>			
4.4	Op onze school is het communicatiebeleid afgestemd met onze ketenpartners.			

	<i>i = Bij communicatiebeleid kan gedacht worden aan een gedragsprotocol, afspraken rondom veiligheidsbeleid, afspraken over gebruik van de sociale media, mobiele telefoon en kledingvoorschriften, eventueel vastgelegd in een communicatieplan.</i>			
4.5	Op onze school zorgen we ervoor dat het voor anderen helder is wie onze ketenpartners zijn . <i>i = Bijvoorbeeld via vermelding op de website, informatie en contactgegevens in de schoolgids</i>			
4.6	Op onze school is er afstemming in gezamenlijk nieuws met onze ketenpartners. <i>i = Bijvoorbeeld een (gezamenlijke) nieuwsbrief.</i>			
4.7	Op onze school zijn stemmen we public relations af met onze ketenpartners. <i>i = Bijvoorbeeld een gezamenlijke open dag organiseren of acties.</i>			
4.8	Op onze school stemmen we schooltijden en incidentele schooltijdwijzigingen tijdig af met de onze interdisciplinaire samenwerkingspartners. <i>i = Gedacht kan worden aan afstemmen van de schoolmargemomenten en vieringen waardoor een afwijkende openingstijd van de ketenpartners wenselijk zou zijn.</i>			

INDICATOR 5

De school heeft een **professionele cultuur** welke aansluit bij Interdisciplinair Samenwerken.

Nr	Kernkwaliteit	1	2	3
5.1	Op onze school tonen we een professionele houding naar onze ketenpartners. <i>i = Je bent je bewust van de invloed van je eigen houding in het contact met anderen en gaat respectvol met elkaar om, bent betrokken en toont voorbeeldgedrag.</i>			
5.2	Op onze school is er een cultuur waarbij het vanzelfsprekend is om interesse tonen in elkaars werkomgeving . <i>i = bijvoorbeeld door eens bij elkaar op bezoek te gaan.</i>			
5.3	Op onze school zijn medewerkers solidair aan school en aan collegae en in de interdisciplinaire samenwerking.			
5.4	Op onze school respecteren en waarderen wij persoonlijkheidsverschillen van elkaar en onze ketenpartners. <i>i = Persoonlijkheidsverschillen zijn beschreven in theorieën zoals 'De rollen van Belbin', 'De kleuren van De Caluwé', 'De hoeden van Bono'.</i>			
5.5	Op onze school staan we open voor feedback op onze ongeschreven manieren . <i>i = Bij ongeschreven manieren kan gedacht worden aan omgangsregels die wij als vanzelfsprekend vinden en voor nieuwe medewerkers en/of ketenpartners als onduidelijk kunnen worden ervaren.</i>			
5.6	Op onze school reflecteren wij op ons eigen handelen binnen de interdisciplinaire samenwerking. <i>i = Bijvoorbeeld tijdens teamoverleg, in intervisie momenten als ook individueel in gesprekken met collega's en schooldirecteur.</i>			
5.7	Op onze school voelen we ons individueel verantwoordelijk voor een optimale interdisciplinaire samenwerking.			
5.8	Op onze school zijn we gezamenlijk eindverantwoordelijk voor een optimale interdisciplinaire samenwerking.			
5.9	Op onze school is 'Interdisciplinair Samenwerken' onderdeel van de gesprekkencyclus .			
5.10	Op onze school is 'Interdisciplinair Samenwerken' onderdeel van het sollicitatiegesprek .			

Angèle van der Star MEL MEd

Contactgegevens

Angèle van der Star

AngelevdStar

mmavanderstar@live.nl

www.onderwijspassie.nl